

Wat heeft de krop sla

nu gemeen met de kerstster

?

Welke overeenkomsten hebben de sla en de kerstster? 'Wat een malle vraag en dan ook nog in deze tijd van het jaar', zul je misschien nu denken.

Toch is er iets wat zij akelig scherp gemeen hebben!

Laat ik beginnen met de kerstster. Deze plant is bij velen bekend, met zijn rode of witte schudbladeren. De eigenlijke bloemetjes zitten in het midden van de rozet van schutbladeren waar het omgaat als we deze planten in huis zetten.

Het rozet ziet als een ster en vandaar dat de Nederlandse benaming dan ook kerstster is.

Zijn zondagse naam is: Euphorbia pulcherrima ook wel bekend als poinsettia.

De planten in de Euphorbia groep hebben allen een melkachtige substantie in de stengels en het blad. Wanneer je dit kneust zie je dat eruit lekken.

Die melkachtige substantie is giftig voor ons dus eten kun je deze planten niet. Dat is ook niet het vergelijk waar ik op doel en ook niet de uitstraling, de vorm. Waar gaat het dan wel om met betrekking tot de sla? Ze lijken totaal niet op elkaar en toch hebben zij iets gemeen! Ernstig gemeen zelfs!

Vroeger... Dat klinkt altijd wel 'vertrouwd'... vroeger was alles beter als we vele verhalen mogen geloven. In dit geval als ik het over de kerstster en vroeger heb is dat *zeker* van toepassing.

Vroeger... toen ik nog een klein meisje was en mijn moeder ook altijd met de kerst zo'n plant had staan dan vond ik dat mooi. Maar wanneer dat 'krenge' de zomer daarna nog stond dan had ik er schoon genoeg van. Niet uit te roeien leken ze wel. In de zomer een kerstster... dat was geen gezicht en paste in mijn beleving helemaal niet. Maar ja, mijn moeder, ook een plantenvriendin, gooide deze planten niet zomaar weg. Je hebt respect voor wat groeit en bloeit dus je gaat geen gezonde planten weggooien.

Hoe is dat tegenwoordig met deze planten? Wel, de zomer halen ze in de regel niet meer, dus wat dat betreft zie ik geen kerststerren meer in dat seizoen. Nog erger: als je begin december zo'n plant koopt dan mag je blij zijn als deze de kerstdagen haalt of zieltoegend doorkomt. Velen beamen dit altijd als we dit voorbeeld tijdens lezingen gebruiken.

Hoe komt dat?

Als alles nu gewoon groeien mag zoals het van nature ook zou doen dan is een plant sterk en krachtig genoeg om maanden bij ons in huis te vertoeven.

Maar aangezien wij in een maatschappij leven waarin alles op bepaalde momenten in grote aantallen geleverd moet worden omdat de handel daar op ingesteld is en ook supermarkten, benzinstations en andere verkooppunten die niets met het bloemistenvak te maken hebben ook hun vele graantjes willen meepikken, zal er een grote hoeveelheid op de markt gedumpt moeten worden. Dat moet ook allemaal in een zo kort mogelijke tijd want als we de planten hun eigen gang laten gaan zijn ze veel te lang 'te gast' bij de kweker. Gasten dienen ook verzorgd te worden, dus hoe korter hoe liever en graag een grote opbrengst.

Planten en bloemen worden gemanipuleerd, voor de gek gehouden, met korte of lange dag behandelingen. Wanneer een plant een korte dagbehandeling nodig heeft zullen kassen verduisterd worden maar als een lange dagbehandeling gewenst is zie je in de nachtelijke uren de horizon in de omgeving waar veel kassen staan, fel oranje gekleurd.

Zelfs bloemen en planten worden voor de gek gehouden. Maar dat heeft wel grote gevolgen. De groei is anders, de cellen zijn anders dan wanneer de planten in alle rust hun eigen gang kunnen gaan.

In het geval van de kerstster kun je het duidelijk zien door het feit dat ze, zodra bij jou over de drempel zijn, al vrij snel bladeren laten vallen, verkleuren en niet 'tieren'... en dat ligt dus niet aan jouw aanwezigheid als je dat mocht denken.

Het ligt aan de verzorging, aan het opgroeien, vóór deze planten de weg van de handel ingingen. Ze gaan in een plastic verpakking, veelal eerst naar Aalsmeer en als het tegen zit niet direct met een koper mee naar huis maar bij de groothandel in de schappen waar weer kopers komen die dan uiteindelijk deze planten meenemen.

Hoe staan ze vervolgens in de winkel? Op de tocht? In de kou? Worden ze met vorst goed ingepakt, liefst met kranten onder het bloemenpapier?

Allemaal facetten die meehelpen om de door het groeiproces toch al vrij zwakke plant, bij jou in huis snel af te laten voeren richting de groenbak!

Goed, dat is nu bekend; maar dan de krop sla!

Wel daar kunnen we heel kort over zijn: daar gebeurt hetzelfde mee! Maar ook met je andere groenten. Nu zetten we een krop sla niet zomaar op de tafel als decoratie, hoewel er zoveel mooie soorten zijn dat je dit bijna wel zou doen, maar we zijn dat nu eenmaal niet gewend en verwerken het direct voor de maaltijd of de sla verdwijnt nog even in de koeling.

Toch werken de tegenwoordige technieken en omstandigheden het in de hand dat ook onze groente niet meer is zoals de groentesoorten van vroeger. Komen we weer op vroeger... Je zou er nostalgisch van worden... maar in dat kader denk ik aan mijn opa.

Mijn opa had een groentetuin voor eigen gebruik. Mijn interesse lag al op zeer jonge leeftijd bij bloemen en alles wat groeide en bloeide. Zo kan ik mij nog veel herinneren over hoe dit toentertijd allemaal in zijn werk ging. Alles kreeg de rust om te groeien; het vuil werd handmatig of met de schoffel verwijderd en er werd geoogst wanneer de tijd daar rijp voor was. Heel gewoon en zo zou het ook nu nog allemaal moeten gaan.

Niets is echter minder waar!

Er zijn na de oorlog als gevolg van het overbodig worden van vele industrieën allerlei producten ontwikkeld waar wij nu letterlijk mee opgezaald zitten. Zogenaamd om ons werk te verlichten en de eindproducten beter van kwaliteit te doen zijn.

Maar de kunstmeststoffen zijn geen natuurlijke toevoegingen en bevatten bij lange na niet wat planten werkelijk allemaal nodig hebben. De bestrijdingsmiddelen dienen voor het gemak en om oogsten te beschermen, daar er ongedierte is welke je niet graag in je gewassen ziet komen.

Roundup deed zijn intrede en wat leek dat geweldig. Als je dat selectief toepast op bepaalde onkruidsoorten dan verdwijnen zij bijna als sneeuw voor de zon want het proces werkt heel snel. Geweldig toch? Wel de waarheid is dat het allemaal niet zo geweldig is.

Roundup vervuult de grond, het is ongezond en het hoort niet in de natuur. Monsanto, een zeer grote producent die wereldwijd zeer veel invloed heeft en nog meer wil hebben, is de fabrikant van dit in mijn ogen duivelse goedje.

Zo heeft Monsanto nog een andere troef in handen. Zij hebben zaden zo weten te manipuleren dat deze tegen Roundup kunnen. In Afrika doen zich nu situaties voor die je als boer niet zult wensen. De boeren daar worden allereerst verplicht gesteld het zaad af te nemen van Monsanto. Dan is het gewas bestand tegen de aanvallen van Roundup wat als bijkomend voordeel heeft... denk je misschien... dat het onkruid er wel aangaat en alles wat tussen de gewassen groeit wat daar niet hoort. Dat is een geval van gemak dient de mens!

En toch is dit uit den boze. Het Roundup komt wel op het gewas, dus... wat is het gevolg voor de oogst? Krijgen de mensen zo schadelijke stoffen binnen?

Wat het voor de boeren in Afrika nog een graatje erger maakt is het feit dat zij geen zaad kunnen oogsten van hun gewassen. Deze zijn zo gemanipuleerd dat zij het jaar daarna verplicht zijn wederom zaad te kopen van... Monsanto.

Dit heeft al tot behoorlijke excessen geleid. Boeren die dat niet kunnen volhouden en zichzelf van het leven hebben beroofd.

Dit is ook een voorbeeld van alles maar manipuleren.

Planten en bloemen in de sierteelt worden gemanipuleerd. De groente en fruitsoorten worden dat ook. Maar wij mensen worden eveneens gemanipuleerd. Er zijn voorbeelden genoeg wereldwijd.

Wij beperken ons hier nu even tot de kerstster en de krop sla. Daar begonnen we mee.

De moraal van dit verhaal is dat als je overduidelijk kunt zien aan een plant dat deze niet meer zo sterk is als zijn voorgangers jaren geleden toen ik een klein meisje was...

Dan is ook deze plant een levend voorbeeld van wat er gebeurt als we ingrijpen in het groeiproces van moeder natuur. Als wij mensen het beter denken te weten... Als wij mensen overal onze technieken maar moeten opdringen en grote en goedkope manieren van productie verzinnen. Hoe meer er geoogst kan worden in een kas hoe meer er omgezet zal worden. Hoe korter een gewas staat, des te sneller kan het volgende weer gepland worden.

Hoelang denken we zo nog door te gaan?

Planten zijn niet meer wat zij waren qua *sterk* en *krachtig* zijn. Zijn wij mensen zo oppermachtig dat wij daar geen invloed van ondervinden?

Waar komen al die ziektes en ondervoedingsverschijnselen dan vandaan?

Zijn wij ondervoed? Ja velen van ons zijn dat.

Dat heeft niets te maken met overgewicht. Iemand die kilo's te zwaar is kan gigantisch ondervoed zijn. Omdat wij het laten gebeuren dat veel van ons voedsel gemanipuleerd wordt bouwen wij tekorten op. Komen daar nog de negatieve invloeden bij van uitgeputte grond, luchtvervuiling, langdurige opslag, te snelle groei en transport dan is het overduidelijk dat de witlof niet meer de hoeveelheid vitamine C heeft die deze groente vroeger had. Nog erger, heden ten dagen zit er helemaal geen vitamine C meer in witlof.

Wat te denken van perziken? Had je vroeger voldoende aan 2 stuks voor een bepaalde hoeveelheid vitaminen, tegenwoordig ben je pas verzadigd als je er 52 hebt genuttigd. Hoezo achteruitgang van ons voedsel? Hoezo bouwen wij tekorten op? Elk normaal mens zal het niet bedenken of zelfs kunnen uitvoeren om 52 perziken op te eten!

Sinaasappels krijgen in de laatste uren aan de boom in de zon hun vitamine C. Denken wij dan deze belangrijke vitamine binnen te krijgen door hier de sinaasappels te eten? Te vroeg geplukt omdat zij op transport de wereld overgaan? Geplukt wanneer zij echt rijp zijn is niet handig in het proces van het vervoeren. Voor je het weet heb je moes.

Wat ook een gegeven is, is het feit dat het helemaal niet goed is om fruit en groente langdurig te bewaren want alle belangrijke stoffen verdwijnen vanzelf. Verwerkt en gegeten direct na het oogsten is het allerbeste!

Als we alles nuchter overdenken dan waren de tuintjes van vroeger die men had voor eigen gebruik toch zo gek nog niet. Gezonde plantjes en zaden werden gebruikt, niet gemanipuleerd. Dat zorgt voor gezonde pure oogst en sterke gewassen. Als bijkomend voordeel heeft het ook nog dat we op een natuurlijke manier in beweging zijn en niet alleen binnen vertoeven voor de personen die zittend werk achter een bureau hebben. We gaan naar de sportschool om ons uit te sloven en doen allerlei gekke dingen die niet passen bij ons lichaam. Voeden ons met voedsel dat de naam voeding niet meer verdient. 'Vulling' zou een betere benaming zijn. Na het sporten nemen velen het liefst een drankje waar ook stoffen in zitten.

Als je zou weten wat die met je doen dan schrik je ook!

Het boekje 'Wat zit er in uw eten?' is een handig hulpmiddel om die 'vulproducten' voor ons lichaam te ontrafelen.

Kan het anders? Ja, zelf je groente verbouwen, wat al kan op een kleinschalige manier. 'Square foot gardening' is zo'n manier. Wie hier interesse in heeft: via het internet kom je bij informatie.

Dan heb je de voldoening van het zelf kweken. Komt trots om de hoek kijken. Trots op het eindresultaat van je eigen producten.

Wie ook nog gezonde lichaamsbeweging wil hebben kan kiezen voor een grotere uitvoering. Eigen tuin te klein? Wat dacht je van een volkstuintje? Dat kost geld? Sportschool en ongezonde drankjes en voedsel ook. Van één zakje tomatenzaad kun je de halve straat bevoorraden met plantjes bij wijze van spreken.

Dus samen met andere tuiniers zijn ook daar oplossingen voor. Dan kun je nog eindproducten ruilen met medetuiniers of je verkoopt ze op een stalletje aan de weg, hebben anderen er ook het profijt van. Volkstuintje duur? Per saldo zul je goedkoper uit zijn. Verdiep je wel in natuurlijke manieren van ongerief bestrijden. Slakken houden niet van knoflook en tijm, maar ook niet van tomatenplanten en venkel. Dit zijn nog maar een paar voorbeelden, maar als je dat nu weet kun je een beplantingsplan maken. Ook diverse bloemen hebben een bepaalde invloed op ongedierte dus naast dat het gezellig staat, je ook nog een vaas kunt vullen heeft het nog een effectieve functie ook. Voor alles is een oplossing zonder dat we nu meteen alles aanvallen met ongezonde stoffen.

Biologische bedrijven, met producten geteeld zoals het hoort, verdienen respect en extra veel aandacht opdat wij allen ons daarop gaan richten.

Als we dat grootschalig met elkaar doen dan zal het geen stand houden om de supermarkten vol te laden met allerlei producten overal vandaan die er grappig uit zien maar qua voedingswaarde niet dat zijn dat wij denken dat ze wel zijn.

Als we producten uit onze eigen omgeving kopen bij bedrijven die met liefde en aandacht hun gewassen verzorgen dan zullen wij allen daar profijt van hebben.

Het is niet normaal als een horizon compleet oranje kleurt in de nacht van al die lampen die in kassen er voor moeten zorgen dat de gewassen gemanipuleerd worden. De gewassen moeten reageren alsof het nog dag is.

De omgeving van de kassen is daar ook niet bij gebaat. De planten buiten reageren ook anders dan wanneer het een natuurlijke verduistering is. En wat te denken van de dieren in die omgeving?

Het moet zo zijn dat we een krop sla ook net als een plant even moeten kunnen laten staan. En nog normaler is het als de kerstster weer op menige vensterbank zal staan tot in de zomer. Ik beloof oprecht dat ik dan niet meer zal denken....: 'ruim dat 'krenge' toch op!'

Anneke Bleeker

Bergen NH

6 juni 2010

www.verontrustemoeders.nl

<http://www.squarefootgardening.com/>

<http://www.makkelijkemoestuin.nl/>

<http://jhlavac.mnsi.net/gardening/squarefoot.htm>

Een bedrijf in ons land voor goede producten voor je moestuin:

Hof van Twello

Rijksstraatweg 17

7391 MH TWELLO

Tel: 0571-27 00 14

www.hofvantwello.nl